

Protestantse Kerk

bij *Open Deur* januari 2017

Vooraf: praten over mystiek is niet altijd eenvoudig. Ten eerste omdat het moeilijk is om woorden te geven aan iets dat eigenlijk niet in woorden uit te drukken valt. Ten tweede omdat het een gevoelig en broos onderwerp is. Iets om rekening mee te houden tijdens het gesprek.

In gesprek over Mystiek

Mystiek is voor sommige mensen inherent aan vaagheid. Voor een ander is mystiek veel concreter. Kan het ook allebei? En heeft het alleen met gevoel te maken of ook met de ratio? We gaan er samen over in gesprek.

Voor we gaan praten over mystiek en mystieke ervaringen, is het goed om even stil te staan bij waar we zelf staan als het gaat om onze gevoelens bij en gedachten over mystiek.

- Welke woorden en gevoelens komen bij u naar boven bij het woord mystiek? Neem een paar minuten de tijd om erover na te denken en noteer het voor uzelf. Wanneer u het moeilijk vindt er woorden aan te geven, kunt u het misschien tekenen.
- Wissel met uw buurman of buurvrouw uw gedachten uit. Vertel elkaar waarom deze woorden/tekeningen bij u naar boven komen als u denkt aan mystiek.

Wat is mystiek?

Mystiek is de zoektocht van de ziel naar vereniging met het goddelijke, zo staat aan het begin van dit nummer van *Open Deur*. Het komt in alle religies voor (pag. 2).

- Is de wereld van mystiek u vreemd of juist vertrouwd?
- Is mystiek volgens u vooral persoonlijk, individueel, of heeft het ook een collectieve kant? Waarom?
- Wordt volgens u in de kerk voldoende aandacht aan mystiek besteed? Of hoort het naar uw idee juist niet thuis in de kerk en is het meer iets voor daarbuiten? Verklaar u nader!
- Mystiek komt in alle religies voor. Is de mystiek daarmee in alle religies hetzelfde en daarmee religie-overschrijdend?

Mystieke ervaringen

Praten over mystieke ervaringen is niet eenvoudig. Omdat het erg persoonlijk is, teer en kwetsbaar. Misschien nog nooit gedeeld, moeilijk in woorden te vangen. Maar misschien ook omdat we er verlegen mee zijn, omdat we de weg van de mystiek eigenlijk niet zo goed kennen.

- Wat verstaat u onder een mystieke ervaring?

- Is er iemand onder u die zelf wel eens een mystieke ervaring heeft gehad en daar iets over wil vertellen?
- Als u nog nooit een mystieke ervaring hebt gehad, vindt u dat dan jammer?
- Voegt mystiek iets aan uw leven toe of zou het dat kunnen doen? In welk opzicht?

Lees de column van Marga Haas met elkaar (pag. 13).

- Marga Haas stelt in haar column dat ze er op een gegeven moment achter kwam dat niet de mystiek mistig was, maar haar eigen waarneming. Kun je zeggen dat als je nooit een mystieke ervaring hebt, je er dan waarschijnlijk niet voldoende voor open staat?
- Wat betekent het om 'open te staan voor een mystieke ervaring'?
- Zouden 'gevoelsmensen' sneller een ervaring als mystiek duiden dan mensen die meer 'rationeel' zijn?

Mystiek en de Bijbel

In dit nummer van *Open Deur* wordt gesproken over de Bergrede (pag. 10). Lees met elkaar een stukje van die Bergrede, Matteüs 5:1-16:

- 1 Toen hij de mensenmassa zag, ging hij de berg op. Daar ging hij zitten met zijn leerlingen om zich heen.
- 2 Hij nam het woord en onderrichtte hen:
- 3 'Gelukkig wie nederig van hart zijn, want voor hen is het koninkrijk van de hemel.
- 4 Gelukkig de treurenden, want zij zullen getroost worden.
- 5 Gelukkig de zachtmoedigen, want zij zullen het land bezitten.
- 6 Gelukkig wie honger en dorst naar gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden.
- 7 Gelukkig de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid ondervinden.
- 8 Gelukkig wie zuiver van hart zijn, want zij zullen God zien.
- 9 Gelukkig de vreedstichters, want zij zullen kinderen van God genoemd worden.
- 10 Gelukkig wie vanwege de gerechtigheid vervolgd worden, want voor hen is het koninkrijk van de hemel.
- 11 Gelukkig zijn jullie wanneer ze je omwille van mij uitschelden, vervolgen en van allerlei kwaad betichten.
- 12 Verheug je en juich, want je zult rijkelijk worden beloond in de hemel; zo immers vervolgd werden ze vóór jullie de profeten.
- 13 Jullie zijn het zout van de aarde. Maar als het zout zijn smaak verliest, hoe kan het dan weer zout gemaakt worden? Het dient nergens meer voor, het wordt weggegooid en vertrapt.
- 14 Jullie zijn het licht in de wereld. Een stad die boven op een berg ligt, kan niet verborgen blijven.

15 Men steekt ook geen lamp aan om hem vervolgens onder een korenmaat weg te zetten, nee, men zet hem op een standaard, zodat hij licht geeft voor ieder die in huis is.

16 Zo moet jullie licht schijnen voor de mensen, opdat ze jullie goede daden zien en eer bewijzen aan jullie Vader in de hemel.

De Bergrede is een van de grootste toespraken van Jezus. Het koninkrijk van God is voor hen die op Jezus proberen te lijken, namelijk door vrede te stichten, door nederig en zachtmoedig te zijn, enz. Op die manier zullen de kinderen van God het zout van de aarde en het licht van de wereld kunnen zijn, ondanks al hun beproevingen en lijden.

- Wat spreekt u aan in dit stukje van de Bergrede en wat niet?
- Dit stuk wordt ook wel 'zaligsprekingen' genoemd, omdat ze in oudere vertalingen niet begonnen met 'gelukkig...', maar met 'zalig...'. Bij welke zaligspreking ervaart u het meeste 'geluk'?
- Wat verstaat u onder geluk?
- Hoe zou geluk in de zaligsprekingen bedoeld zijn?

Lees het artikel van Hein Stufkens op pag. 10.

- Zou je kunnen stellen dat 'niet-bestaan' volgens de mystieke traditie het ultieme geluk/de ultieme zaligspreking is?
- Hoe ervaart u dat zelf?
- Zou u (nog) meer de weg naar selflessness (ik-loosheid) willen gaan? Hoe zou dat kunnen?

Ter afsluiting

Hein Stufkens stelt in zijn bijdrage (pag. 10) dat het 'de grootste rijkdom van de arme is dat hij geen houvast heeft, in materie noch in eigendunk. Hij heeft beseft dat hij het op eigen kracht niet redde.' Een lied dat daarbij past is het lied 'Ik kan het niet alleen' van Stef Bos.

- Luister ter afsluiting samen naar dit lied en kijk (indien mogelijk) naar de beelden van Gert van der Vijver erbij: https://www.youtube.com/watch?v=Rah_22wx4cQ.
- Evalueer ten slotte met elkaar hoe u het gesprek over dit moeilijke onderwerp ervaren hebt.

Anne Terschuur, pastoraal werker in Waddinxveen

